

<http://www.icrc.org/rus/resources/documents/misc/treaties-additional-protocol-1.htm>. – Загл. с экрана.

9. Дополнительный протокол к Женевским конвенциям от 12 августа 1949 года, касающийся защиты жертв немеждународных вооруженных конфликтов (Протокол II). (Женева, 8 июня 1977 г.) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.icrc.org/rus/resources/documents/misc/6lkb31.htm>. – Загл. с экрана.

10. Богуславский М. М. Международная охрана культурных ценностей / М. М. Богуславский. – М. : Международные отношения, 1979. – 192 с.

11. Каткова Т. Г. Особливості розслідування злочинів, пов'язаних із посяганнями на культурну спадщину / Т. Г. Каткова, Т. В. Каткова. – Харків : Право, 2011. – С. 4.

12. Каткова Т. Г. Захист культурних цінностей під час збройних конфліктів [Електронний ресурс] / Т. Г. Каткова. – Режим доступу: <http://uchni.com.ua/kultura/5124/index.html>. – Назва з екрана.

Купранець І. М. – заступник голови Національної поліції України – начальник Департаменту захисту економіки;

Василинчук В. І. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового документування навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ В ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВІЙ ПРОФІЛАКТИЦІ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ

На сучасному етапі практично не залишилось галузей, де не використовують інформаційні технології, комп'ютеризовані комплекси тощо. Всі ці системи оперують певними масивами даних, які необхідно рано чи пізно аналізувати. Якщо у деяких сферах (фінансового, технічного характеру тощо) наявні механізми, якими частково можна автоматизувати аналіз інформації, то в частині кримінального аналізу таких механізмів обмаль.

У межах наданих повноважень працівники Департаменту здобувають достатній масив даних, що містить інформацію про злочинну діяльність як окремих суб'єктів, так і організованих злочинних груп. Таким чином, надважливим на сьогодні є застосування аналітичних інструментів, які б надали можливість оперативно опрацювати високооб'ємні дані, а також виконувати автоматизовані аналітичні функції. Одним із таких інструментів є кримінальний аналіз.

В ході кримінального аналізу оперативно-розшукової профілактики злочинів у сфері економіки забезпечується цілеспрямоване збирання/здобування, упорядкування, фіксація, аналіз та оцінка оперативно-значимої інформації, її представлення (візуалізація), передача та реалізація.

Визначено два види кримінального аналізу в оперативно-розшуковій профілактиці злочинів у сфері економіки:

а) оперативний – використовують для досягнення упродовж короткого часу запланованої цілі; спрямований безпосередньо на аналітичну підтримку оперативно-розшукової профілактики злочинів у сфері економіки; охоплює сфери злочину, фігурантів і методів ведення справ з метою контролю, відслідковування, аналізу, оцінки й прогнозування оперативної обстановки у пріоритетних сферах (наприклад бюджетній);

б) стратегічний – спрямований на обробку даних для процесів управління та прийняття рішень, під час чого застосовують два типи показників: індикатори організованого злочинного угруповання у складі представників органів державної влади, контролюючих і правоохоронних органів тощо (оцінюються у таких сферах, як джерела, сфера застосування, адаптація, вплив); індикатори сфери злочинної діяльності (джерела, масштаби, пристосовність, толерантність).

На сьогодні одним з найбільш ефективних аналітичних продуктів є програмне забезпечення *IBM i2 Analyst's Notebook*, яке дає змогу опрацювати значні обсяги розрізної інформації та видавати результат в найкоротший термін.

IBM i2 Analyst's Notebook – це візуальне аналітичне середовище, що дає змогу максимально ефективно використовувати величезні обсяги інформації, дозволяє аналітикам швидко аналізувати і наочно представляти дані з різних джерел, забезпечує їх актуальними і дієвими

аналітичними засобами, що допомагають виявляти, передбачати, запобігати і припиняти злочинну діяльність.

За допомогою IBM i 2 Analyst's Notebook можна:

- швидко систематизувати розрізнені дані в єдине узгоджене подання;
- визначити ключових осіб, головні моменти події, зв'язки і закономірності, які не завжди можна виявити іншими способами;
- отримати розуміння структури, ієрархії та способів дій злочинних організацій.

На підставі аналізу наукових джерел та узагальнення результатів опитування визначено, що прогресивним в оперативно-розшуковій профілактиці злочинів у сфері економіки є оцінювання інформації методом 4×4, де одним із критеріїв такої оцінки є код, який складається з двох частин: результат оцінки джерела (значення A, B, C, D) та результат оцінки інформації (значення 1, 2, 3, 4).

Отже, кримінальний аналіз в оперативно-розшуковій профілактиці злочинів у сфері економіки – це встановлення та передбачення зв'язків між даними про злочинну діяльність та іншими, потенційно з ними пов'язаними даними, з метою їх використання під час розроблення тактичних і стратегічних засад з оперативно-розшукової профілактики злочинів.

На підставі дослідження оперативної практики запропоновано:

а) вжити комплекс заходів щодо нормативно-правового врегулювання систем кримінального аналізу та аналізу ризиків у процесі проведення оперативно-розшукової профілактики злочинів у сфері економіки, а саме: розробити концептуальні підходи впровадження систем кримінального аналізу та аналізу ризиків у службову діяльність уповноважених підрозділів які протидіють злочинам у сфері економіки;

б) здійснити організаційні зміни в інформаційно-аналітичній вертикалі: створити цілісну вертикаль кримінального аналізу та аналізу ризиків; удосконалити систему обміну інформацією між суб'єктами протидії злочинам у сфері економіки;

в) вжити заходів щодо організації підготовки офіцерів-аналітиків, їх підбору та кадровому супроводу: створити відомчу систему підготовки офіцерів-аналітиків у сферах аналізу ризиків і кримінального аналізу на базі навчальних закладів МВС України.